

מסורת הש"ס

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

ק.

עין משפט
נר מצוה

למא א ב ג ד מיי פכ"ה
מהל' שבת הל' ח
סמג לאוין סה טוש"ע א"ח
סי' שלו סעיף ב:
ב ה ו מיי שם הלכה [ו]
ט טוש"ע שם סעיף א:
ז [מיי] פכ"ד שם הל"ד
טוש"ע שם סעי' יג
בהגה:[
כא ח מיי פ"ב מהל'
פסולי המוקדשין
הלכה יא:

לְעֹזֵי דַעַשׁ"י

אשטנדליי"ר
[אישטינדליי"ר].
להתמתח, להשתרע.
דנפיי"ר [רנפיי"ר]. לזחול.

רבי ניסים גאון

משום דהוא דירה
שתמישה לאור וכל
דירה שתמישה לאור
אין מטלטלין בה דה
מבי סאתים. ואיתה
כתוספתא דעירובין בפרק
ב'י. ואיתה נמי בגמרא
דערושין פסין, כלל אמר ר'
שמעון כלל אמר
שתמישו לדירה כולי,
וכל שתמישה לאור
כגון בורגנין בשדה
ובבית סאתים מותר יתר
מבית סאתים אסור.

רבינו חננאל

איצמער שרשי האלין באהן
 געלעבט מיט טיפוחן און
 נאכקניפן לולין, צו רבה און
 דעם איצמער לישיב דעם
 פחות. מ'דארעט בארעט
 און רשעט אהיין אסור.
 זיין דעכט איצמער קא אה
 און שמועס.
 (א) האט דיקלעט אה צו
 זיין ביידן רב אביי דעה
 שולקן בארעט. זיין
 עולה אותה תורה דע
 ובעגה ליה לול ויצא מן
 החול ועלה ארבעה עשר
 עשירי נכסיה נכסיה בפתות
 זיין געט. אה לקמי
 (דערשט) רב יוסף, שרא ליה
 זיין שטעלן. אה לקמי
 אה רב תלפילא הני
 דשדורו כל כותב שורן ליה
 אה רב חבבא מ' לארץ
 אה, אה, אה נמי ליה
 פחות מ' לגעג אה.
 ואמרין פשיטא. מהו
 דהיבא אפילו רב ששת
 אה כמאן דמלי דהי
 (שמעאל) היכי דמי

רובן בקרן זוית. פי' בקונטרס שג' דדיו נכנסין מוך המקצוע ואין נראה מצחוך אלא עד רביעי ואינטריך למימר תרוייהו קרן זוית להודיעך כח דרב ששם וגר דמשני דדיו להודיעך כח דרבא דשרי ומיהו מודה רבא בסמוך לכותל שאינו שוה לארץ אלא

מצד אחד דאסור ווא דנקט צרייטע
 צעמקן ודו אהד שזע לארץ לא
 תקע' לרצ ששט דלדידיה לאו דוקא
 נקט דו אהד דהוא דהין משני דדין:
מתן ד' במתן אחת. פי' עולה
 שיהא מעל שמים שכן ד'
 צכור או צפסא חזן אין לפרש מתן
 ד' היינו חטאת דלס נעערה מתן
 חטאת צפסא או צכור אין להס
 תקנה לפי שזע למעלה מחוט
 הסיקרא חזע למטה וא"ת וליתי עשה
 * ולידחי לאו דכל חטאת וי"ל דלא
 דמי כלל לכלאים צליצית דהא ע"י
 פשיעה הוא צא ויהי יכול להטקיים
 צלא דחייט הלא: **ינתנו** במתנה
 אחת. דקיימא לן * כל הניתנין
 (י) שנתנו צמתנה אחת כפר:

בַּהּ שָׂרָא לֶךְ פִּשְׁטָאמָהּ מִהוּ דְּתִימָא אִפִּילוּ לִרְבִּי שֵׁשֶׁת
 וְלִישְׁתִּימֻשׁ בַּפְחוֹת מִגֵּ' סְמוּךְ לִגְגַּן קמ"ל תֵּנָן שְׂרָשֵׁי
 חִים לֹא יֵשֵׁב עֲלֵיהֶם הִכִּי דְּמִי אִי דְלֹא הִדְרִי כִיפִי 6
 ג' דְּהִדְרִי כִיפִי לֹא לְעוֹלָם דְּלֹא הִדְרִי כִיפִי וְהָא
 חֵד שׁוּה לֶאֱרָץ: ת"ר שְׂרָשֵׁי אֵילָן שְׁגוּבֵהוּן מִן הָאֶרֶץ
 לְתַחְתֵּיהֶן ג' טַפְחִים אַע"פ שְׂצִידוֹ אֶחָד שׁוּה לֶאֱרָץ
 י"ה שְׁאֵין עוֹלִין בְּאֵילָן וְאֵין נִתְלִין בְּאֵילָן וְאֵין נִשְׁעָנִין
 מִמֶּבְעוֹד יוֹם וְיֵשֵׁב שָׁם כָּל הַיּוֹם כּוֹלוֹ אֶחָד אֵילָן
 ל' בּוֹר שִׁיחַ וּמַעֲרָה וּגְדֵר 7 מִטַּפֵּס וְעוֹלָה מִטַּפֵּס
 אִמָּה תֵּנִי חֲדָא אִם עֵלָה מוֹתֵר לִירֵד וְתֵנִי חֲדָא
 כֵּאֵן מִבְּעוֹד יוֹם כֵּאֵן מִשְׁחָשִׁיכָה וְאִיבְעִית אִימָא
 ל"ק כֵּאֵן כְּשׁוּגָג כֵּאֵן כְּמוֹזִיד וְאִיבְעִית אִימָא הָא וְהָא
 שְׁוּגָג אִטּוּ מוֹזִיד קְמִיפְלָגִי מִרְ סִבְר קִנְסִינָן וּמִרְ סִבְר
 זִנְנָא בְּרִיהַ דְּרַב יְהוֹשֻׁעַ כְּתָנָאִי 8 הֵינִינֵנָן בְּמַתְנָה
 מִתְנָה אַחַת יִנְתְּנוּ בְּמַתְנָה אַחַת מִתֵּן ד' בְּמַתֵּן
 אַרְבַּע בְּמַתֵּן אַחַת ר"א אֹמֵר יִנְתְּנוּ בְּמַתֵּן ד' ור'
 מַתְנָה אַחַת אֹמֵר לוֹ ר"א הִרִי הוּא עוֹבֵר עַל בַּל
 שֵׁעַ הִרִי הוּא עוֹבֵר בְּבַל תּוֹסִיף 9 א"ר אֲלִיעִזֹּר לֹא
 נִעְצָמָו אֹמֵר לוֹ ר' יְהוֹשֻׁעַ לֹא נֹאמֵר בַּל תִּגְרַע
 וְעוֹד א"ר יְהוֹשֻׁעַ כְּשֵׁנְתָת עֲבֵרְתָּ עַל בַּל תּוֹסִיף
 כְּשָׁלָא נָתַת עֲבֵרְתָּ עַל בַּל תִּגְרַע וְלֹא עֲשִׂית
 אֹמֵר הָתָם קוּם עֲשֵׂה עֲדִיף ה"נ יֵרֵד לר' יְהוֹשֻׁעַ
 עֲשֵׂה עֲדִיף ה"נ לֹא יֵרֵד דִּילְמָא לֹא הִיא ע"כ לֹא קֹאמֵר
 ר' 10 אֵלָא דְקָא עֲבִיד מִצּוּה אֲבָל הִכָּא דְלֹא עֲבִיד מִצּוּה
 לֹא קֹאמֵר ר' יְהוֹשֻׁעַ הָתָם שָׁב וְאֵל תַּעֲשֵׂה עֲדִיף 11 אֵלָא

וְהָיָה (דף ע"ב): וְלָדוֹ אֶחָד שׁוֹה לְאָרֶץ. שֶׁהִקְרַע גְּבוּה בְּזָדוֹ הָאֶחָד שׁוֹה לְאָרֶץ: וְאֵין נִסְתִּין בְּאֵין. אֲשֶׁטְנִילֵי"ר: צוּר וְשִׁיחַ וּמַעְרָה. וְיִיבֹרֵד לְטַעֲמָהּ לֹאֹ מִשּׁוּם לְטַרְחָה אֲלֵה שְׁלֵה יִתְלוֹם מִן הַמַּחְזִיר עַל מַעְבֹּר: עֲלֵה מַעְבֹּר יוֹם קֹדֶשׁ עֲלֵיו הַיּוֹם לֹא קִנְסִין בְּזֶמֶן בְּצוּר אֲחֵת: וְעוֹלֵה אֲחֵת מַתְנֵה לֹא מַתְנֵה ד' מַתְנוֹת וְעוֹלֵה לֹא וְלֹא: יִנְסוּ בְּמִתָּן אֲרַעַ. דַּקְסָרִי וְכִי בִל מוֹסִיף אֲמִי עֲשֵׂה דַחְטָה לְדַחֲבִי (וְיִקְרָה ד') וְנָתַן עַל קִרְנוֹת דִּסִּי קִיִּימָה לָן. כֹּל הַנִּתְּנִין עַל מִזְבֵּחַ הַחֵיצוֹן שֶׁנָּתַן בְּמַתְנֵה אֲחֵת אֲלֵל מוֹסִיף וְאִי מִשּׁוּם בִל תִּגְרַע דַּחְטָה כְּדַקְאֲמֵר טַעֲמָה מִמַּעְבֹּר עַל בִּל מוֹסִיף שֶׁהוּא עוֹקְרֵי בְּיִידִים: הִ"נּוּ יוֹרֵד. דֶּהֱן שֶׁ הַלֵּךְ אַע"ג דֶּהֲשַׁחַח מִשְׁתַּמֵּשׁ אֲחֵר כְּשִׁיבֹרֵד יוֹתֵר וְיִוִּתֵּר. פֹּרֵשׁ מִן הַעֲצִירָה הוּא ע"י עֲצִירָה אֲלֵל קִיּוֹם מִזֹּה אִי כֹאן: דָּלָה

משום דהוי דירה שפשימיה לאורי. אינה לדור זה ממיד אלא להסתופק זה שומרי (אורי) השדה: מלמעלה מג' לפוך ג'. ולאחר שהגבירו שלשה חזרו וכפפו: רדמו כי משונויאל. כשן סלע ככה זה שמושפע לנזדין כך יואלין והגדולים וכפופין לארץ מכאן ומכאן והגדולים והולכין ומגבירים באלכסון ויותר מג' כזה: * דנקלי לעילאי. הגדילים משהגבירו למעלה מג': אסורין. לנזרי הכל: דנקסי לספאי. הגדילים לרששו של כל האילן כל שלא גבוה ג' וכן קטנים היואלין מן הגדילים צשיפולין: שרו. לנזרי הכל לדמתי אלו לכלל אסור לדמי: השרשים הקטנים היואלים: מתוך גובה של גדולים ומטין לארץ לרצ ששת אסירי דמכה אסורא אמו לרבה שרו: וכן מנזדין. אילן היואל מתוך חרץ קצר העשוי להוליק המים שדות ושני הצדדי האילן של כל גידודי החרץ נכנסין בגידודיו ואם בא למדוד מנזדין שבתוך הנגר הרי הוא גבוה ג' ויותר ואם בא למדוד מנזדיו השניים שהן מגידודי החרץ ולמעלה אילן גבוה ג'. לרבה י) דמדוד הגידודים שרו לכל פחות מג' לארעא כרעא ולרבה ששת שמוקמן מודו וברי גבוה ג' ומכה אסורא אמו: וכן קרן וויס.

אֵילֵן הָעוֹלָה בְּמִקְלָעוֹ שָׁנִי כוֹתֵלִים
שֶׁל חֹר וּג' דָּדִיו נִכְסֵין בְּתוֹךְ
הַמִּקְלָעוֹ שֶׁבְּכוֹתִים וְאֵין נִרְאֶה אֲלֵא
שֶׁמִּבְחוֹךְ וְהוֹלֵךְ וְעוֹלָה עַד
לְמַעֲלָה לְכוֹתֵל פָּחוֹת מִג'. לְרֵכֶּה לֹא
פָּחוֹת מִג'. לֹא אֵילֵן הוּא דִּמְעוּלֵס כִּל
גְּבוּהָ שֶׁלֹּא וְלִכֵּשׁ שֶׁמֶת מֵאַרְעָא
מִשְׁחִין וּמִכָּא אִיסוּרָא אִתּוּ. וְדוּקָא
קָרִין זֹיִת אֲבָל אֲכָל כוֹתֵל צִעֲלֵמָא
מִוֹדֵה רֵכֶּה דְּהוּאִיל וְשִׁלֵּשׁ דָּדִיו
גְּבוּהֵין וְהִרְבִּיעִי שׁוֹה לֵאכֹךְ אִל כוֹתֵל
דְּאִסוּר אִפִּי כִדוּ דְּשׁוֹה לְכוֹתֵל: דְּהוּא
פִּלְקִין בְּאִיפּוֹמָא. בְּתוֹךְ הַבֵּית הִיָּה
עוֹמֵד וְעוֹלָה דִּרְךְ פִּי אֲרוֹכֵה לְמַעֲלָה
מִן הֶגֶץ פָּחוֹת מִג': וְשִׁרָא לִיִּשׁ.
דְּאִינוּ נִרְאֶה מִן הֶגֶץ ג' אִפִּי בְּאִחַד
מִזְדָּדִיו: רֵכֶּכֶה שְׂרָא לָךְ. דְּאִמֵּר לֹא
אִמְרִי מִכָּא אִיסוּרָא אִתִּי דְּהֵא הִכָּא
בְּתוֹךְ הַבֵּית הוּא דְּאִסוּר שְׁגוּבָהוּ
וְנִרְאֶה שֶׁס' דְּמִילִי כִּאֲרֵעָא סְמִיכְתָּא
הִיא דְּהֵא אִמְרִין לְעִילֵי חֲלוֹן שְׁבִין שְׁנֵי
צִבְתִּים לְמַעֲלָה מִי כִמְאֹן דְּמִלִּי דְּמִי:
דְּהִדְרִי כִיפִילִי. וְאִשְׁמַעֲיִין דְּלֹא יִשָּׁב
עַל הַכְּפוּיִין דְּאִי עַל הַגְּבוּהֵין פִּשְׁטִין

ואכתי לא אשמעין אלו הן משום שבות לא עלוין באילן במשך
מורה רבה היכא דשגשג דרדיו גבוהין מן הארץ לאסורה לז
צין שיש בהן מים צין שאין בהם מים: מטעם דפשי"ר. מטעם
במתכוין: אם עלה. באילן אסור לירד דכל דרך ירידתו הוא
ליה יורד: הניתינן במסנה אחת וכו'. כגון דה בצבור שמתער
למלוה: מהו ארבע במתן ארבע. דם חטאת וז שפך לדם חטאת וז
עשה מזה עדיף אע"ג דבהאי מזה איכא דזעבר דעבר אצכוו
לכלל תוסף דכחור: ורבי יהושע אומר נוסנו במסנה אחת. כיון
כיפר הכא דלא אפשר סמיכין עלה אפילו לכתמילה ולא עבר
שיעקר כל תגרע מאליו שהוא יושב ואינו עוקר הללו ו
ירידה מזה היא דהא כל זמן שהוא יושב משתמש ^(א) והרי זה משמש
עדיף משיש שם: דקא עמיד מזה. דמקיים עשה: לא קא עמיד

וְיָתָן מִתְּנָה מִזֶּה וּמִתְנָה מִזֶּה (דברים ט"ז). מִתָּן אֲרֻבַּע בְּמִתָּן אֲרֻבַּע. מִתְּנִים וְאֵשֶׁת וְעוֹלָה וּמִזְבֵּחַ
וְשִׁלְמִים אִלּוּ כִּדְרֵס אֵשֶׁת שְׁנֵימָסִים טַעֲמִים (שם ט"ז). אֲרֻבַּע וְשִׁלְמִים מִתְּנִים (דברים ט"ז). מִתָּן
וְאֵשֶׁת צְבֹרָה שְׁנֵימָסִים מִתְּנִים (שם ט"ז). יִתְּנָה בְּמִתָּן אֲרֻבַּע. וְזוֹלָה אֵת אֶת הַמִּטְנִים הַיְדִיּוֹת
מִיֵּם, וְאִין וְאִין מִסּוּפִין (שם ט"ז). ר' יְהוֹשֻעַ אֲבִינָר יִתְּנָה בְּמִתָּנָה אֲחֵת. מִשּׁוּם לֹא מִסּוּפִין, אֲחֵת
מִהַלְיָן מִתָּנָה בְּמִתָּנָה אֲחֵת כִּפֶּר (שם ט"ז). וְלֹא עֲשִׂיתָ מַעֲשֶׂה בְּיָדְךָ. וְאִין דּוֹמֵה עֲשֶׂה מַעֲשֶׂה
יִשְׂרָאֵל וְאִין עֲשֶׂה וְאִין וְאִין בְּמִתָּנָה מִתָּנָה (שם ט"ז).

(א) [בס"א: כ"פ, וכן להלן],
(ב) [ע' לעיל כא. מ"ש על
צידו], (ג) [שבת ג: וש"נ],
(ד) [ר"ה כח: וזחים פ.,
ה] [ל"אמר לו ר"א, ו] [דמי
ה"יב עבד מלוא כ"ה בס"א,
ו] [בס"א: גבה, ח] [דף עו:],
(ז) [בס"א: כ"פ, י] [וזחים
לו:],

הגהות הב"ח

(ח) גמ' שב ואל תעשה
עדיף דאי לא: (ג) רש"י
ד"ה וכן אנוגרא וכו' לרבה
מורוד מהגידודים ושדי
לכל פחות: (א) ד"ה ה"י
וידור וכו' שסוף יושב
משמש (והרי זה תשמיש)
תא"מ ונ"ב כנ"ל להגיה
והדר משתמש: (ד) תוס'
ד"ה יתנו וכו' כל היתנין
על מוצב החיצון
שניתנו ממנה:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מתן ד' וכו' וידידי לאו דב'ל תוס'פ. שממירק"ן שרש קלט ר' ועוד שמה' חוס' כמנ' שרש כתר' דעירורין ח"ל וע"ל לחין ששה דוחה ל"מ' שזמקדש כדאמרין שרש ס' חטאת מיהו ר' שרש דלח דמי דה"ט ל"מ' שזמקדש חמיר ולא דמחי קמי עשה חולב גבי כל חוסק ל"ס שוס חומר' שדירין מין בעלמ' ק"מ מ"מ ל"ל דמי דהוי שזמקדש ל' דמי ע"ל חוס' :

מוסף רש"י

[illegible]

(א) נראה דחסר בהעתקה פי' ד' רבינו על משווימא ועי' בערוך ערך משוימא.